

Massa sang a la presó de València

Virgili Latorre *

La major part de les presons espanyoles corresponen més a l'obscurantisme propi de l'època medieval, amb afegits d'inquisició, que no a una època moderna i fonamentalment civilitzada. Són, encara, institucions dedicades essencialment a la perpetuació de l'«espècie» —l'espècie dels presos— a través de la generació artificiosa de conductes delictives.

Dins d'aquesta dinàmica, amb el pas dels anys es produeixen moviments cíclics de relativa calma dins de les presons, que desemboquen sense remei en períodes rabiosos de contestació resistent, en un primer moment, i que esdevenen violència desesperada, sense més motiu que mostrar una queixa sorda i sordida.

El procés ha estat sempre lent, seguint raons estratègiques, en un rit-

me d'autolesions, enfrontaments entre presos, protestes aïllades, suïcidis reiterats, fins arribar a l'explosió final de l'intent o consumació de motí, amb incendis, enfrontaments amb la policia, i trasllat a d'altres centres penitenciaris de seguretat o de càstig. Són cicles perfectament coneguts, les raons dels quals no escapen al més ingenu dels responsables penitenciaris, que els provoquen amb el constant abandó dels seus mateixos deures.

Després de les expectatives de la Reforma Urgent i Parcial del Codi Penal, i de la Llei d'Enjudiciament Criminal, en matèria de llibertats provisionals, ha vingut la contrareforma. Han quedat limitats drets de caràcter humanista, i, alhora, no ha estat resolta de cap manera la conestació de les presons, ni s'ha tallat el

poder de grups i faccions en l'interior, ni ha arribat el respecte que és degut al pres com a persona, ni cap canvi en l'actitud bel·ligerant dels funcionaris contra les lleis vigents. Els jutges han endurit la interpretació-aplicació de les lleis repressives penals. I, en conjunt, s'ha generat una profunda espiral de desesperança, que deixa els presos en situacions límit, on ja no tenen res a perdre.

La situació actual en recorda d'altres d'igualment sagnats, que s'han resolt amb autolesions en massa, amb motins, o amb el recurs més radical del suïcidis, que és la més profunda protesta que pot expressar un ésser humà. I són molts, massa, els suïcidis que es produeixen a la Presó Model de València.

* Advocat.

Els militars de la República

Gonçal Castelló

En el *Boletín Oficial del Estado* del primer de novembre passat es publicà la llei número 37/1984, de 22 d'octubre, en la qual es reconeixen els drets i els serveis prestats per tots aquells qui durant la guerra civil foren membres de les Forces Armades, les Forces d'Ordre Públic i el Cos de Carrabiners de la República.

Aquesta llei intenta rectificar la gran injustícia comesa amb els demòcrates que, incorporats a les forces combatents, lluitaren tota la guerra, adquiriren un grau militar, i que la brutal repressió franquista castigà, afusellant-los o, amb molta sort, condemnant-los a llargs anys de presó pel suposat delictes de «rebel·lió»; tràgica i cinica ironia dels qui vertaderament s'havien rebel·lat contra el poder legalment establert.

Durant el procés de la transició es parlà molt de la «reconciliació», i s'arribà a creure que amb el nou govern s'acabaria la distinció que du-

rant quaranta anys hi hagué entre els «caballeros mutilados» i «los jodíos cojos». Han hagut de transcórrer nou anys perquè s'arribàs a publicar una llei referent al tema.

De primer antuvi, aquesta llei número 37 que comentem classifica els militars en dues classes. El títol primer referent als oficials, suboficials i classes que, incorporats a l'exèrcit amb anterioritat al 18 de juliol, són considerats professionals i frueixen de la condició de militars retirats amb tots els drets. El títol segon s'aplica a tots aquells qui ingressaren al servei de la República en les Forces Armades i obtingueren grau militar entre el 18 de juliol de 1936 i el primer d'abril de 1939.

Aquesta distinció entre el títol primer i el segon és ja una discriminació i una violació de l'article 14 de la Constitució, ja que constitueix un tractament diferenciat, sense raó jurídica objectiva que ho justifique.

Naturalment que aquestes distin-

cions són per qüestions monetàries, ja que, mentre els uns (els pocs que en queden després de tants anys) cobraran un retir d'acord amb el grau que haurien assolit, els altres rebran un reconeixement de serveis prestats (no el reconeixement de grau) i una pensió, la mínima de jubilació que estableix el règim general de la Seguretat Social. Al cap i a la fi, una almoïna a la qual podran accedir tots aquells qui no cobren ja una pensió de la Seguretat Social, perquè aquestes pensions són subjectes al règim d'incompatibilitats.

Així, doncs, els pocs que cobraran han aconseguit una aparença de drets i no pas un dret; tot plegat no serà cap gran dispendi per al Ministeri d'Economia i Finances. ¡i pensar que aquesta llei ha estat aprovada a les Corts Generals amb majoria socialista! ¡I que segurament no n'hi haurà cap que no tinga un pare o un oncle o un avi que lluitaren i patiren per defensar la democràcia!